

Bruselj, 28.3.2018
COM(2018) 163 final

2018/0076 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o spremembi Uredbe (ES) št. 924/2009 glede nekaterih nadomestil za čezmejna plačila v
Uniji in nadomestil za pretvorbo valut**

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2018) 84 final} - {SWD(2018) 85 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Enotni trg EU omogoča prosto gibanje ljudi ter prost pretok storitev, blaga in kapitala v gospodarstvu z letnim bruto domačim proizvodom v višini 15 bilijonov EUR. Ustvarja nove priložnosti za evropska podjetja ter prispeva k zdravi konkurenci. Prinaša večjo izbiro, boljše storitve in nižje cene za več kot 500 milijonov potrošnikov.

Ključna prednostna naloga Junckerjeve Komisije je vzpostavitev bolj povezanega in pravičnejšega enotnega trga. Evropska komisija je decembra 2015 predstavila zeleno knjigo, da bi pridobila mnenja o potencialu bolj integriranega trga za maloprodajne finančne storitve, in ukrepe, potrebne za doseg tega cilja. Komisija je marca 2017 na podlagi povratnih informacij, ki jih je prejela od zainteresiranih strani, in Poročila Evropskega parlamenta o zeleni knjigi¹ objavila akcijski načrt², v katerem je opredelila strategijo za okrepitev enotnega trga za finančne storitve za potrošnike.

Čezmejna plačila so ključna za povezovanje finančnih storitev za potrošnike in gospodarstva EU. Imajo pomembno vlogo pri povezovanju posameznikov in podjetij v državah članicah EU. Omejitve čezmejnih plačil in njihovi pretirani stroški preprečujejo dokončanje enotnega trga.

Pristojbine za čezmejna plačila

Uredba št. 924/2009 o čezmejnih plačilih je po vsej EU izenačila pristojbine za čezmejna plačila v eurih v Uniji z domačimi plačili v eurih (tj. plačila v eurih v eni sami državi članici). Na države članice zunaj euroobmočja navedena uredba ni učinkovala, čeprav so bile v njej zajete: v teh državah članicah so domača plačila v eurih bodisi zelo draga ali pa preprosto ne obstajajo. Zato posamezniki in podjetja v teh državah članicah EU zunaj euroobmočja plačujejo visoke pristojbine, kadar koli plačilo prečka meje njihove države ali ko posamezniki potujejo in plačujejo v tujini. Ti visoki stroški so ovira za dokončanje enotnega trga in ustvarjajo dve kategoriji uporabnikov plačilnih storitev v EU.

Državam članicam zunaj euroobmočja je bila ponujena možnost razširitve uporabe Uredbe št. 2560/2001 in njene naslednice, Uredbe št. 924/2009, na njihove nacionalne valute. Vendar je to možnost uporabila le Švedska, ki je pristojbine za čezmejna plačila v švedskih kronah uskladila s pristojbinami za domača plačila v švedskih kronah.

Cilj tega predloga je razširiti uporabo Uredbe št. 924/2009 na posameznike in podjetja v državah članicah zunaj euroobmočja in odpraviti visoke stroške čezmejnih transakcij v eurih znotraj EU. Ti visoki stroški ovirajo izmenjave med državami članicami euroobmočja in tistimi zunaj njega ter škodujejo obema območjema. Posamezniki in podjetja zunaj euroobmočja imajo višje stroške pri dostopu do trgov ali interakciji s posamezniki v euroobmočju. To pomeni, da s svojimi partnerji iz euroobmočja ne morejo trgovati ali jim konkurirati pod enakimi pogoji. Če ima na primer podjetje zunaj euroobmočja dobavitelje v euroobmočju, bodo stroški njegovih vložkov višji, kot bi bili za konkurenta iz euroobmočja. Hkrati ta dodatna ovira za prosti pretok in trgovino omejuje število potencialnih strank

¹ 2016/2056(INI).

² COM(2017) 139.

podjetij v euroobmočju. V spodnji razpredelnici je prikazano trenutno stanje ter stanje po uporabi spremenjene uredbe.

Predlog obravnava samo čezmejne transakcije v eurih.

TRENTNO STANJE

POŠILJANJE EUROV IZ ... V/NA ...	Euroobmočja (+Švedske) ³		Območja zunaj euroobmočja
Euroobmočje (+Švedsko)	BREZ PRISTOJBIN/NIZKE PRISTOJBINE		VISOKE PRISTOJBINE
Območje zunaj euroobmočja	BREZ PRISTOJBIN/NIZKE PRISTOJBINE ZA POŠILJATELJA	VISOKE PRISTOJBINE ZA PREJEMNIKA	VISOKE PRISTOJBINE

Trenutno bi morda na primer državljan ali podjetje v Bolgariji⁴, ki opravlja čezmejni prenos v višini 500 EUR na Finsko, plačal do 24 EUR pristojbin, oseba, ki opravlja prenos za isti znesek s Finske v Francijo, pa ne bi plačala nič ali skoraj nič⁵. Oseba, ki opravlja plačilo iz Francije, bi plačala enak znesek, kot bi ga za domač prenos v Franciji.

³ Zaradi sodelovanja Švedske pri uporabi člena 14 Uredbe št. 924/2009.

⁴ Vir: Študija družbe Deloitte, na voljo na povezavi: https://ec.europa.eu/info/files/180328-study-cross-border-transaction-fees-extension_en.

⁵ Prav tam.

PO SPREMEMBAH IZ TEGA PREDLOGA

POŠILJANJE EUROV IZ ... V/NA ...	Euroobmočja (+Švedske)	Območja zunaj euroobmočja
Euroobmočje (+Švedsko)	BREZ PRISTOJBIN/NIZKE PRISTOJBINE	BREZ PRISTOJBIN/NIZKE PRISTOJBINE
Območje zunaj euroobmočja	BREZ PRISTOJBIN/NIZKE PRISTOJBINE	BREZ PRISTOJBIN/NIZKE PRISTOJBINE

Zaradi sprememb iz tega predloga tudi državljan ali podjetje v tem primeru za prenos v eurih iz Bolgarije ne bi plačala nobene pristojbine ali zelo nizko pristojbino. Ta oseba ali podjetje bi plačala enake pristojbine za prenos v eurih na Finsko, kot bi jih plačala za domači prenos v levih v Bolgariji.

Obveznosti glede preglednosti v zvezi s praksami pretvorbe valut

Spremembe Uredbe št. 924/2009 iz tega predloga določajo tudi dodatne obveznosti glede preglednosti za prakse pretvorbe valut v skladu s členoma 45 in 59 Direktive 2015/2366 o plačilnih storitvah na notranjem trgu. Te nove obveznosti glede preglednosti so upravičene, ker so plačila, ki vključujejo pretvorbo valute, za potrošnike v EU nepregledna. Kadar potrošnik opravlja plačilo s kartico v tujini (naj gre za dvig gotovine na bankomatih ali plačilo s kartico na prodajnem mestu) v valuti, ki je drugačna od njegove domače valute, ima pogosto na voljo dve možnosti. Prva možnost je plačilo v domači valuti, tj. storitev, ki se imenuje dinamična pretvorba valut. To storitev ponujajo ponudniki dinamične pretvorbe valut in banka trgovca. Druga možnost za potrošnika je, da plača v lokalni valuti in uporabi storitve kartične sheme in banke potrošnika (nedinamična pretvorba valut ali „omrežna“ („on-network“) pretvorba). Potrošniki se pritožujejo zlasti nad praksami dinamične pretvorbe valut. Pritožujejo se, ker menijo, da nimajo dovolj informacij, na podlagi katerih bi se lahko odločili. Zato potrošniki pogosto nehote izberejo dražjo možnost pretvorbe valut.

Ta predlog bo zagotovil večjo preglednost za potrošnike, in sicer tako, da bo razkril celotne stroške čezmejne transakcije. Pomagal jim bo primerjati ponudbe storitve pretvorbe valut pred začetkom plačilne transakcije, ki vključuje pretvorbo valut. Zaradi zelo tehnične narave pretvorbe valut v hitro spreminjajočem se okolju bo Evropski bančni organ zadolžen za pripravo regulativnih tehničnih standardov za pripravo boljšega okvira za prakse pretvorbe valut. Predlog bo prav tako določil začasno zgornjo mejo stroškov pretvorbe valute, dokler ne bodo začeli veljati ukrepi v zvezi s preglednostjo, ki jih pripravlja Evropski bančni organ, tj. najpozneje 36 mesecev od začetka veljavnosti spremenjene uredbe.

Ko bo ta predlog uresničen, bo ustvaril znatne prihranke za potrošnike, prihodki nekaterih ponudnikov plačilnih storitev pa se lahko zmanjšajo. Predlog bo zagotovil tudi, da ponudniki plačilnih storitev stroškov pretvorbe valute ne bodo uporabljali kot nadomestilo za nižje

prihodke na podlagi povečanih nepreglednih marž za pretvorbo valute, saj uporabniki plačilnih storitev s temi stroški večinoma niso seznanjeni.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Evropska unija je od uvedbe eura sprejela različne pobude za znatno zmanjšanje stroškov čezmejnih transakcij. Tri najpomembnejše takšne pobude so navedene spodaj.

– Uvedba sklopa standardov enotnega območja plačil v eurih (SEPA) za transakcije v eurih, vključno s kreditnimi plačili enotnega območja plačil v eurih in direktnimi obremenitvami enotnega območja plačil v eurih.

– Z direktivama o plačilnih storitvah (Direktiva 2007/64/ES, nadomeščena z Direktivo (EU) 2015/2366) se je povečala preglednost pristojbin in olajšal vstop novih udeležencev na trg. To je prispevalo k večji konkurenci pri plačilih, vključno s čezmejnimi plačili, ter povečalo preglednost pristojbin. Posledično je prišlo tudi do izboljšav pri plačilni infrastrukturi, na podlagi katerih je bilo mogoče z nižjimi stroški obdelati večji obseg plačil v eurih.

– Uredba št. 2560/2001 o čezmejnih plačilih, ki je bila pozneje nadomeščena z Uredbo št. 924/2009, je k zmanjšanju stroškov prispevala z izenačitvijo pristojbin za čezmejna in nacionalna plačila v eurih v EU.

Vse te pobude so prispevale k nadaljnjemu povezovanju enotnega trga in vzpostavitvi bolj povezanega trga plačil v euroobmočju.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ta pobuda prispeva k boljšemu delovanju enotnega trga. Poleg tega posameznikom in podjetjem v državah članicah zunaj euroobmočja zagotavlja nekatere ključne koristi ekonomske in monetarne unije (tj. učinkovite in poceni čezmejne transakcije). Pobuda je usklajena z akcijskim načrtom za finančno tehnologijo⁶, katerega cilj je izboljšati konkurenčnost in inovativnost evropskega finančnega sektorja. Pobuda je tudi tesno povezana z unijo kapitalskih trgov, katere cilj je ustvariti resnično enoten kapitalski trg v EU, na katerem lahko vlagatelji vlagajo svoja sredstva, ne da bi se soočali s čezmejnimi ovirami, in na katerem lahko podjetja zbirajo sredstva iz različnih virov, ne glede na svojo lokacijo. Ta pobuda bo prispevala tudi k cilju enotnega digitalnega trga v zvezi z odpravo ovir za spletno trgovino, pri čemer se bo uporabljala tako v fizičnem kot tudi v digitalnem okolju. S tem bo odpravljena ena ovira, tj. pristojbine za čezmejne transakcije, ki lahko prepreči čezmejno spletno prodajo.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Člen 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije evropskim institucijam podeljuje pristojnosti za določitev ustreznih določb, katerih predmet je vzpostavitev in delovanje notranjega trga.

Enotni trg zajema prosti pretok blaga, oseb, storitev in kapitala. Plačila so pomembna za dokončanje enotnega trga, vendar se trenutno ustvarjajo ovire zaradi visokih stroškov čezmejnih plačil. To gospodinjstvom in podjetjem otežuje sodelovanje v čezmejni trgovini. Visoki stroški čezmejnih plačil tudi ustvarjajo dve kategoriji uporabnikov plačilnih storitev. V

⁶ COM(2018) 109/2.

prvi kategoriji so uporabniki v euroobmočju, ki lahko s svojimi plačili dosežejo večino posameznikov in podjetij v EU z zelo nizkimi stroški. V drugi kategoriji so uporabniki v državah zunaj euroobmočja, ki lahko s poceni plačili dosežejo le omejeno število posameznikov in podjetij.

Ti vprašanji je mogoče najučinkoviteje obravnavati z zakonodajnim ukrepom na ravni EU, kar je v skladu s cilji Pogodb.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

V skladu s členom 4 Pogodbe o delovanju Evropske unije mora biti ukrepanje EU za dokončanje notranjega trga ocenjeno z vidika načela subsidiarnosti iz člena 5(3) Pogodbe o Evropski uniji. Oceniti je treba, ali države članice ciljev predloga (a) ne morejo doseči v okviru svojih nacionalnih pravnih sistemov ter (b) ali se zaradi njihovega obsega in učinkov lahko učinkoviteje dosežejo na ravni EU.

Države članice so imele v preteklosti možnost, da uporabo Uredbe št. 2560/2001 in njene naslednice, Uredbe št. 924/2009, razširijo na svoje nacionalne valute. Do zdaj je to možnost uporabila samo Švedska. Zato so cene čezmejnih plačil v EU v švedskih kronah iz Švedske zdaj enake kot za domača plačila, ki se opravijo znotraj Švedske. Švedska uporaba te možnosti je pozitivno vplivala tudi na čezmejna plačila v eurih, ki jih švedske banke ponujajo brez dodatnih nadomestil v primerjavi s plačili v kronah na Švedskem.

Res je, da bi lahko druge države članice zunaj euroobmočja Švedsko posnemale in sprejele posamezne ukrepe, da bi se zmanjšali stroški čezmejnih plačil. Vendar bi trenutne ovire obstajale tako dolgo, dokler bi obstajale države članice, v katerih ne bi bilo sprejetih nobenih ukrepov. Zato se daje prednost reševanju problema z ukrepanjem na ravni EU pred zanašanjem na posamezne države članice ali na trg, saj nobeden od njiju ne more zagotoviti hitrega napredka in popolne pokritosti EU.

Poleg tega bi se z ukrepanjem na ravni EU ustvarila ekonomija obsega (povečanje obsega čezmejnih transakcij, kar vodi k večji učinkovitosti plačilne infrastrukture). Povečal pa bi se tudi obseg čezmejne trgovine znotraj EU, spodbudila bi se konkurenca in dodatno povezala gospodarstva EU.

Z ohranitvijo trenutnega stanja bi se ohranila ta dejanska razlika, upočasnilo bi se gospodarsko povezovanje in preprečilo poglobljanje enotnega trga.

- **Sorazmernost**

V skladu z načelom sorazmernosti ukrepi EU vsebinsko in formalno ne bi smeli presežati tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev Pogodb.

Stroški za doseg cilja so nizki. To pa zato, ker imajo ponudniki plačilnih storitev iz EU dostop do učinkovitih infrastruktur za kliring in poravnavo v eurih. Temeljna zahteva predloga bi bila, da ponudniki plačilnih storitev v državah članicah zunaj euroobmočja uskladijo svoje pristojbine za čezmejne transakcije v eurih s pristojbinami, ki se zaračunajo za domače transakcije v nacionalni valuti države članice njihovih uporabnikov plačilnih storitev (ki so na splošno nižje). V državah članicah euroobmočja so pristojbine za čezmejne transakcije za večino njihovih transakcij že zdaj nizke. Omejitev predloga na transakcije v eurih ne vpliva na ponudnike plačilnih storitev v državah članicah euroobmočja, vendar zajema zelo veliko transakcij v državah članicah zunaj euroobmočja (približno 60 % njihovih čezmejnih transakcij).

Poleg tega uskladitev pristojbin za čezmejne transakcije v eurih s pristojbinami, ki se zaračunajo za domače transakcije v nacionalni valuti države članice, upošteva stopnjo razvoja in učinkovitost lokalnih plačilnih sistemov in bank (infrastruktura in postopki). Dejansko se proizvodni stroški po posameznih državah članicah razlikujejo in v nekaterih državah članicah zunaj euroobmočja lahko celo domače transakcije stanejo do en euro. Če se kot merilo uporabijo pristojbine za domače transakcije, je mogoče upoštevati posebnosti vsake države članice in njihovih ponudnikov plačilnih storitev. Sorazmernost je podrobneje obravnavana v oceni učinka, priloženi k temu predlogu v poglavjih 7 in 8.

Razširitev uporabe te uredbe z eura še na druge valute bi imela očitne koristi, zlasti glede števila zajetih plačil. Vendar bi lahko ponudnike plačilnih storitev tudi spodbudila, da bi povišali stroške za druge storitve, zlasti za domača plačila, da bi navzkrižno subvencionirali čezmejne transakcije v valutah, ki niso euro. Zato bi morala za države članice, ki nimajo eura, razširitev uporabe te uredbe na čezmejna plačila, izražena v nacionalnih valutah teh držav, ostati neobvezna.

3. POSVETOVANJA Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCENE UČINKA

• Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi

Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi so potekala na več načinov:

- odprto javno posvetovanje o pristojbinah za transakcije je potekalo med 24. julijem 2017 in 30. oktobrom 2017 (14 tednov),
- posvetovanje z zainteresiranimi stranmi iz industrije, vključno s predstavniki različnih ponudnikov plačilnih storitev, je bilo opravljeno na sestanku strokovne skupine za trg plačilnih sistemov 24. oktobra 2017,
- posvetovanje s predstavniki držav članic je bilo opravljeno na sestanku strokovne skupine Komisije za bančništvo, plačila in zavarovanje 17. novembra 2017,
- skupina za uporabnike finančnih storitev je svoje prispevke in opažanja predstavila na sestanku 5. decembra 2017.

V okviru teh posvetovanj so vsi uporabniki plačilnih storitev (potrošniki ali podjetja) omenjali visoke cene, ki jih plačujejo za čezmejne transakcije, in nepreglednost v zvezi s pristojbinami, ki se za njih zaračunavajo. Po drugi strani so ponudniki plačilnih storitev jasno navedli, da obstaja velika razlika med avtomatsko obdelavo plačil v evrih (tj. plačila so obdelana avtomatsko brez ročnih posegov) in precej manj učinkovito (in zato dražjo) obdelavo plačil v drugih valutah.

• Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj

Komisija je svetovalno družbo Deloitte zaprosila, naj opravi študijo⁷, s katero bi zbrala podatke o pristojbinah, ki jih zaračunava tri do sedem vodilnih bank v vsaki državi članici zunaj euroobmočja in v treh državah članicah euroobmočja za čezmejne plačilne transakcije, ki jih zajema ta predlog (kreditni prenosi, plačila s karticami in dvigi gotovine). Poleg tega je

⁷ Študija družbe Deloitte, na voljo na povezavi: https://ec.europa.eu/info/files/180328-study-cross-border-transaction-fees-extension_en.

Komisija družbo Deloitte še prosila, naj predloži ocene notranjih stroškov teh transakcij. V študiji je bilo ugotovljeno, da so imele transakcije v eurih koristi od učinkovitih čezmejnih infrastruktur, standardov in postopkov, ki bi morali omogočiti, da bi se njihove cene uskladile s cenami transakcij v domačih valutah, in sicer po precej nižjih stopnjah, kot se beležijo danes. V študiji je bilo ugotovljeno tudi, da čezmejne transakcije v valutah, ki niso euro, še vedno potekajo prek neposodobljenih postopkov brez centralizirane infrastrukture. Ti postopki so še vedno dragi, zaradi česar ponudniki plačilnih storitev teh transakcij ne morejo ponujati po konkurenčnih cenah.

- **Ocena učinka**

V oceni učinka so bile obravnavane štiri možnosti politike, za katere je Odbor za regulativni nadzor 14. februarja 2018 sprejel pozitivno mnenje. Vse možnosti razširjajo načelo izenačitve stroškov domačih transakcij v nacionalni valuti države članice uporabnika plačilnih storitev s stroški čezmejnih transakcij znotraj EU:

- (1) v isti nacionalni valuti;
- (2) v isti nacionalni valuti in eurih;
- (3) samo v eurih;
- (4) v kateri koli valuti držav članic EU, ne glede na to, kje se opravljajo.

V okviru tretje možnosti se predlaga uskladitev pristojbin za čezmejna plačila v eurih znotraj EU s pristojbinami za domače transakcije v nacionalni valuti države članice. Ta tretja možnost je bila izbrana v tem predlogu. Ta možnost nima nobenega vpliva na države članice euroobmočja. Ugotovljeno je bilo, da je to za države članice zunaj euroobmočja najučinkovitejša možnost, saj so sodobne infrastrukture za čezmejna plačila v eurih na voljo tudi vsem ponudnikom plačilnih storitev v državah članicah zunaj euroobmočja. Ugotovljeno je bilo tudi, da je tretja možnost zelo učinkovita tudi zato, ker se večina čezmejnih transakcij v države članice zunaj euroobmočja opravi v eurih. Poleg tega so stroški transakcij v eurih nizki, zato bi obstajalo manjše tveganje, da bi ponudniki plačilnih storitev povišali (a) pristojbine za domače transakcije ali (b) stroške pretvorbe valute, da bi navzkrižno subvencionirali čezmejne transakcije. Za vsak tak ukrep ponudnikov plačilnih storitev bi se uporabljala pravila konkurence. Končno je ta tretja možnost tudi skladna z dolgoročnim ciljem, da bi euro postal skupna valuta vseh držav članic. Na podlagi rezultatov posvetovanja to možnost ponudniki plačilnih storitev tudi najbolj sprejemajo.

Ponudniki plačilnih storitev iz držav članic zunaj euroobmočja bi v okviru te možnosti izenačili pristojbine za čezmejna plačila v eurih s pristojbinami za domača plačila v valuti teh držav članic. Praktične posledice so omejene na spremembe razpredelnic s pristojbinami, ki jih ponudniki plačilnih storitev uporabljajo za zaračunavanje cen svojim strankam. Neposredni prihranki za uporabnike plačilnih storitev (zlasti za potrošnike ter mala in srednja podjetja, saj se za velika podjetja pristojbine običajno določijo v pogajanjih) in ustrezno manjši prihodki za ponudnike plačilnih storitev, ki jih bo ta ukrep povzročil, se ocenjujejo na 900 milijonov EUR letno zaradi nižjih pristojbin, zaračunanih za čezmejne transakcije v eurih. Uporabniki plačilnih storitev bi imeli še dodatne koristi zaradi večje preglednosti pristojbin, ki se zaračunajo za čezmejne transakcije. Stroški za zaposlovanje nadzornikov, da se zagotovi, da ponudniki plačilnih storitev izpolnjujejo določbe te uredbe, bodo zanemarljivi.

Dolgoročno se pričakujeta dva poglobitna učinka. Prvi je boljše povezovanje držav članic zunaj euroobmočja z državami članicami euroobmočja z vzpostavitvijo enakih konkurenčnih pogojev za mala in srednja podjetja. Drugi pričakovani učinek je večja izenačenost med posamezniki v EU pri dostopu do poceni čezmejnih plačil.

V oceni učinka je ugotovljeno, da bodo imeli ponudniki plačilnih storitev po izvedbi predloga manjše prihodke. Verjetno je, da bodo ti tržni udeleženci poskušali dele svojih izgub prihodkov nadomestiti, na primer s povišanjem pristojbin za druge proizvode in storitve (npr. pristojbin za domače transakcije ali pristojbin za upravljanje računa). Za vse takšne poskuse bi se seveda uporabljala nacionalna pravila o konkurenci in pravila EU o konkurenci. Treba je opozoriti, da se pristojbine ob naložitvi identičnih zahtev bankam v državah članicah euroobmočja po začetku veljavnosti prve uredbe iz leta 2001 niso zvišale. Nasprotno, pristojbine za vse vrste plačil so se v državah članicah euroobmočja še naprej zniževale. V zvezi z državami članicami zunaj euroobmočja bi bilo treba omeniti, da je Švedska uporabila obstoječo možnost iz Uredbe št. 924/2009 in razširila področje uporabe te uredbe na švedsko krono. To je koristilo švedskim potrošnikom in podjetjem, ni pa škodovalo švedskemu trgu plačil⁸.

Poleg tega obstaja nevarnost, da bi ponudniki plačilnih storitev stroške pretvorbe valute lahko uporabili za nadomestitev izgub prihodkov, ki izhajajo iz zahtevane uskladitve njihovih pristojbin za transakcije v eurih in drugih valutah. Teh stroškov pretvorbe valute uporabniki plačilnih storitev ne poznajo dovolj dobro, hkrati pa niso dovolj pregledni, da bi jih uporabniki plačilnih storitev lahko ocenili. Predlog to tveganje odpravlja z zahtevo po večji preglednosti za pretvorbe valut.

Po pozitivnem mnenju Odbora za regulativni nadzor in njegovih predlogih za izboljšave je bilo poročilo o oceni učinka spremenjeno in vanj je bil vključen podrobnejši opis dolgoročne vloge, ki bi jo lahko imela finančna tehnologija pri zniževanju pristojbin za čezmejna plačila. Pregledan je bil tudi oddelek v poročilu o oceni učinka v zvezi s spremljanjem in ocenjevanjem sprememb iz tega predloga. Nazadnje so službe Komisije opravile dodatno delo v zvezi s preglednostjo pri pretvorbi valut. To vprašanje je že zajeto v direktivi o plačilnih storitvah, ki opredeljuje zahteve glede preglednosti. Vendar bi morale biti te zahteve bolj specifične, da bi bile učinkovitejše in da se prepreči sprejemanje protiukrepov, s katerimi bi se izničile morebitne koristi znižanja stroškov, doseženega s spremembo Uredbe št. 924/2009. Zato ta predlog predlaga, da se Evropskemu bančnemu organu podeli mandat, da pripravi regulativne tehnične standarde, da se zagotovi preglednost in primerljivost ponudb za pretvorbo valut. Priprava teh regulativnih tehničnih standardov bo temeljila na posebni oceni učinka, ki jo bo izvedel Evropski bančni organ.

- **Ustreznost in poenostavitev ureditve**

Uredba št. 924/2009 je bila v delovnem programu Komisije za leto 2017 označena kot pobuda v okviru programa REFIT⁹. Ta uredba je bila leta 2012 že poenostavljena s spremembami, ki jih določa uredba o končnih datumih za prehod na enotno območje plačil v eurih (Uredba (EU) št. 260/2012), ki je odpravila zgornjo mejo v višini 50 000 EUR, nad katero se Uredba št. 924/2009 ni uporabljala, pa tudi več obveznosti poročanja.

⁸ Švedski primer je opisan v Prilogi 4 k priloženem poročilu o oceni učinka.

⁹ Cilj programa ustreznosti in uspešnosti predpisov („Regulatory Fitness and Performance Programme“ – REFIT), ki se je začel izvajati decembra 2012, je manj obsežna, enostavnejša in cenejša zakonodaja EU, ki koristi državljanom in podjetjem ter prispeva k ustvarjanju pogojev za rast in delovna mesta. Ne postavlja pod vprašaj ciljev politik EU, ampak si prizadeva, da bi se ti dosegli bolj učinkovito.

Predlog bo omogočil še večjo učinkovitost Uredbe št. 924/2009. Uredba št. 924/2009 se je sicer uporabljala za vse transakcije v eurih v vseh državah članicah, vendar ni koristila državljanom in podjetjem EU zunaj euroobmočja, čeprav so ti zelo pogosto uporabljali euro za čezmejne transakcije. Ta predlog bo to pomanjkljivost odpravil in končno bo ta uredba, katere cilj je bil vedno koristiti celotni EU in ne samo euroobmočju, koristila vsem državljanom in podjetjem EU.

Predlog bo koristil mikropodjetjem ter na splošno malim in srednjim podjetjem. Dejansko se večina malih in srednjih podjetij, zlasti najmanjših, o pristojbinah za čezmejna plačila ne more pogajati. To lahko običajno počnejo samo večje podjetniške stranke, ki uporabljajo storitve upravljanja z denarjem velikih bank. Razširitev področja uporabe te uredbe bi zato veliko bolj kot večjim podjetjem koristila malim in srednjim podjetjem.

Podjetja EU bodo postala konkurenčnejša, saj bodo lahko z nižjimi stroški dosegla širši krog dobaviteljev ali strank. Verjetno je, da bo gospodarstvo EU kot celota postalo konkurenčnejše zaradi tesnejšega gospodarskega povezovanja, ki je posledica odprave ovir, povezanih s stroški plačil.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun institucij EU.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Oceno učinka novih pravil bi bilo treba pripraviti do 31. oktobra 2022 in jo predložiti Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Evropski centralni banki. V tej oceni bi bilo treba obravnavati zlasti razvoj trga ter oceniti ustreznost razširitve predloga ne samo na euro, ampak tudi na vse valute držav članic EU.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Predlaga se, da se cena čezmejne plačilne transakcije v eurih v Evropski uniji izenači s ceno domačih transakcij v državi članici, ki se izvedejo v nacionalni valuti navedene države članice.

V členu 1(2) je določeno načelo, da morajo ponudniki plačilnih storitev tudi v državah članicah, katerih nacionalna valuta ni euro, pristojbine za čezmejna plačila v eurih uskladiti s pristojbinami za ustrezna domača plačila v nacionalni valuti države članice uporabnika plačilnih storitev.

V členu 1(3) sta dodatno pojasnjena člena 45 in 59 Direktive (EU) 2015/2366 o plačilnih storitvah na notranjem trgu v zvezi s pretvorbo valut ter uvedene zahteve za ponudnike plačilnih storitev, da se zagotovi preglednost pred plačilom in primerljivost z alternativnimi možnostmi za pretvorbo valut. S tem členom se Evropski bančni organ zadalži za pripravo regulativnih tehničnih standardov, da se zagotovita preglednost in popolna primerljivost cen različnih možnosti storitev pretvorbe valut, ki so na voljo uporabnikom plačilnih storitev.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o spremembi Uredbe (ES) št. 924/2009 glede nekaterih nadomestil za čezmejna plačila v Uniji in nadomestil za pretvorbo valut**

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹⁰,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Od sprejetja Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 2560/2001¹¹ in nato še Uredbe (ES) št. 924/2009 Evropskega parlamenta in Sveta¹² so se nadomestila za čezmejna plačila v eurih med državami članicami euroobmočja močno znižala na stopnje, ki so v veliki večini primerov zanemarljive.
- (2) Vendar čezmejna plačila v eurih iz držav članic zunaj euroobmočja predstavljajo zelo velik del vseh čezmejnih plačil iz držav članic zunaj euroobmočja. Nadomestila za ta specifična čezmejna plačila so še vedno visoka, čeprav imajo ponudniki plačilnih storitev dostop do istih učinkovitih infrastruktur kot ponudniki plačilnih storitev iz euroobmočja in bi lahko te transakcije obdelali po zelo nizkih cenah.
- (3) Visoka nadomestila za čezmejna plačila so še vedno ovira za popolno vključitev podjetij in državljanov iz držav članic zunaj euroobmočja na enotni trg. S temi stroški se ohranjata dve kategoriji uporabnikov plačilnih storitev v Uniji: v prvi kategoriji so uporabniki plačilnih storitev, od katerih je velika večina deležna koristi enotnega območja plačil v eurih (SEPA), v drugi pa uporabniki plačilnih storitev, ki plačujejo visoke stroške za svoja čezmejna plačila v eurih.
- (4) Da se olajša delovanje enotnega trga in odpravijo ovire med uporabniki plačilnih storitev v državah članicah euroobmočja in državah članicah zunaj euroobmočja v zvezi s čezmejnimi plačili v eurih, je treba zagotoviti, da so nadomestila za čezmejna plačila v eurih v Uniji usklajena z nadomestili za domača plačila, ki se izvedejo v uradni valuti države članice.

¹⁰ UL C , , str. .¹¹ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 2560/2001 z dne 19. decembra 2001 o čezmejnih plačilih v eurih (UL L 344, 28.12.2001, str. 13).¹² Uredba (ES) št. 924/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o čezmejnih plačilih v Skupnosti in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2560/2001 (UL L 266, 9.10.2009, str. 11).

- (5) Nadomestila za pretvorbe valut pomenijo precejšen del stroškov čezmejnih plačil, kadar se v državah plačnika in prejemnika plačila uporabljata različni valuti. V skladu s členom 45 Direktive (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta¹³ morajo biti nadomestila in uporabljeni menjalni tečaj pred odreditvijo plačilne transakcije transparentni. Če se alternativne možnosti pretvorbe valut ponudijo na prodajnem mestu ali na bankomatu, takšna preglednost morda ne bi omogočila hitre in jasne primerjave med temi različnimi možnostmi pretvorbe valut. Ta nepreglednost konkurenci onemogoča znižanje stroškov pretvorbe valut in povečuje tveganje, da bodo plačniki izbrali drage možnosti pretvorbe valut. Zato je treba oblikovati ukrepe, osredotočene na ponudnike plačilnih storitev, s katerimi se bo izboljšala preglednost, potrošniki pa zaščitili pred pretiranimi nadomestili za storitve pretvorbe valut, zlasti kadar potrošniki ne dobijo informacij, ki jih potrebujejo, da bi izbrali najboljšo možnost pretvorbe valut.
- (6) Zaradi preglednosti pri nadomestilih za pretvorbe valut bi bilo treba prilagoditi trenutne plačilne infrastrukture in postopke, zlasti za plačila prek spleta, na prodajnem mestu ali za dvig gotovine na bankomatih. V ta namen bi bilo treba tržnim udeležencem dati na voljo dovolj časa za prilagoditev njihove infrastrukture in postopkov v zvezi s temi določbami, ki se nanašajo na nadomestila za pretvorbo valut, da bi izpolnili regulativne tehnične standarde, ki jih bo sprejela Komisija.
- (7) Zaradi tehnične ravni ukrepov, potrebnih za preglednost pri nadomestilih za pretvorbo valut, bi morala biti Komisija pooblaščenca za sprejetje regulativnih tehničnih standardov, ki jih pripravi Evropski bančni organ glede ravni zahtevane preglednosti in primerljivosti storitev pretvorbe valut. Komisija bi morala te osnutke regulativnih tehničnih standardov sprejeti z delegiranimi akti v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije in členi 10 do 14 Uredbe (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴.
- (8) Da se omeji škoda za potrošnike, preden bodo tržni udeleženci obvezani ravnati v skladu z ukrepi v zvezi s preglednostjo, je primerno, da se Evropskemu bančnemu organu (v nadaljnjem besedilu: EBA) dajo navodila, naj v okviru regulativnega tehničnega standarda določi prehodno zgornjo mejo, ki bi se morala uporabljati za omejitev nadomestil za storitve pretvorbe valut, hkrati pa ohranjati pošteno konkurenco med ponudniki plačilnih storitev.
- (9) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi čezmejne narave plačil lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Spremembe Uredbe (ES) št. 924/2009

¹³ Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL L 337, 23.12.2015, str. 35).

¹⁴ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).

Uredba (ES) št. 924/2009 se spremeni:

(1) člen 1 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Ta uredba določa pravila o čezmejnih plačilih v Uniji“;

(b) v odstavku 2 se doda naslednji drugi pododstavek:

„Vendar se člena 3a in 3b uporabljata za vsa čezmejna plačila ne glede na to, ali so navedena plačila izražena v eurih ali v nacionalni valuti države članice, ki ni euro.“;

(2) člen 3 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Nadomestila, ki jih uporabniku plačilnih storitev obračuna ponudnik plačilnih storitev za čezmejna plačila v eurih, so enaka kot nadomestila, ki jih isti ponudnik plačilnih storitev obračuna uporabnikom plačilnih storitev za ustrezna nacionalna plačila enake vrednosti in v uradni valuti države članice uporabnika plačilnih storitev.“;

(b) vstavi se naslednji odstavek 1a:

„1a. Nadomestila, ki jih uporabniku plačilnih storitev obračuna ponudnik plačilnih storitev za čezmejna plačila v nacionalni valuti države članice, ki je uradno priglasila svojo odločitev o razširitvi področja uporabe te uredbe na svojo nacionalno valuto v skladu s členom 14, so enaka kot nadomestila, ki jih isti ponudnik plačilnih storitev obračuna uporabnikom plačilnih storitev za ustrezna nacionalna plačila enake vrednosti in v isti valuti.“;

(c) odstavek 3 se črta;

(d) odstavek 4 se nadomesti z naslednjim:

„4. Nadomestila iz odstavkov 1 in 1a ne zajemajo nadomestil za pretvorbo valut.“;

(3) vstavi se naslednji člen 3a:

„Člen 3a

Nadomestila za pretvorbo valut

1. Od [Urad za publikacije: vstavite datum 36 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe] ponudniki plačilnih storitev obveščajo uporabnike plačilnih storitev o celotnih stroških storitev pretvorbe valut in, če je primerno, o celotnih stroških alternativnih storitev pretvorbe valut pred odreditvijo plačilne transakcije, da lahko uporabniki plačilnih storitev primerjajo alternativne možnosti pretvorbe valut in ustrezne stroške. Zato ponudniki plačilnih storitev razkrijejo uporabljeni menjalni tečaj, uporabljeni referenčni devizni tečaj in skupni znesek vseh nadomestil, ki se uporabijo za pretvorbo plačilne transakcije.

2. Evropski bančni organ (v nadaljnjem besedilu: EBA) pripravi osnutke regulativnih tehničnih standardov, ki določajo, kako ponudniki plačilnih storitev uporabnikom plačilnih storitev zagotovijo preglednost in primerljivost cen različnih možnosti storitev pretvorbe valut, kadar so te na voljo. Ti standardi

vključujejo ukrepe, ki jih morajo uporabiti ponudniki plačilnih storitev, tudi na bankomatih ali prodajnih mestih, da zagotovijo, da so uporabniki plačilnih storitev pred odreditvijo plačila obveščeni o stroških storitve pretvorbe valut in alternativnih možnostih pretvorbe valut, kadar so te na voljo.

V osnutku regulativnih tehničnih standardov iz prvega pododstavka se določi tudi najvišji znesek vseh nadomestil, ki je dovoljen za storitve pretvorbe valut, ki se lahko uporabijo za plačilno transakcijo v prehodnem obdobju iz člena 3b. Ti standardi upoštevajo znesek plačilne transakcije in nihanje menjalnih tečajev med valutami držav članic Unije, hkrati pa ščitijo in ohranjajo pošteno konkurenco med vsemi ponudniki plačilnih storitev. Regulativni tehnični standardi določajo ukrepe, ki jih je treba uporabiti, da se uporabnikom plačilnih storitev v navedenem obdobju ne zaračuna znesek, ki presega ta najvišji znesek.

EBA te osnutke regulativnih tehničnih standardov predloži Komisiji do [6 mesecev od datuma začetka veljavnosti te uredbe].

Na Komisijo se prenese pooblastilo, da v skladu s členi 10 do 14 Uredbe (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta* sprejme regulativne tehnične standarde iz prvega pododstavka.

* Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).“;

- (4) vstavi se naslednji člen 3b:

„Člen 3b

Prehodno obdobje

Nadomestila za storitve pretvorbe valut v prehodnem obdobju med začetkom veljavnosti regulativnih tehničnih standardov iz četrtega pododstavka člena 3a(2) in datumom začetka uporabe člena 3a(1) ne presegajo najvišjega zneska, določenega v regulativnih tehničnih standardih, sprejetih v skladu s četrtem pododstavkom člena 3a(2).“;

- (5) člen 15 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 15

Revizija

Komisija do 31. oktobra 2022 predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Evropski centralni banki poročilo o uporabi te uredbe, ki mu po potrebi priloži predlog. V tem poročilu bi bilo treba zlasti preučiti, ali bi bilo treba spremeniti člen 1(2), da se zagotovi, da se ta uredba uporablja za vse valute držav članic Unije.“

Člen 2

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2019.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik